

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg; Ds. L.W. van der Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada \$5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Het blij vooruitzicht

”En dan zal het einde komen.”

Mattheüs 24 : 14b.

Het einde van het jaar komt al weer in zicht. Evenwel - het Schriftwoord hierboven plaatst ons niet voor dat einde, maar voor hét einde. Temidden van alle drukte, temidden van alles wat ons in beslag neemt, we worden opeens geplaatst voor het einde. En dat zal komen. Het onfeilbare Woord zegt het. 't Is een uitspraak van de Heere Jezus Zelf. 't Is daarom een vaststaande zaak. Door niets tegen te houden. Aangrijpende gedachte. Voor de laatste keer gaat het kind naar school, de man naar zijn werk, de vrouw boodschappen doen. Voor de laatste keer is er vergadering van de jeugdvereniging, van de kerkeraad, is er catechisatie. Voor de laatste keer opent de koster op de zondag de deuren van het kerkgebouw, gaat de prediker de kansel op, de zendeling tot het zendingsterrein, de evangelist naar het evangelisatiegebouw.

Zondag is er het begin van een nieuw kerkelijk jaar. De vijf grote heilsfeiten komen in de prediking weer centraal te staan. We beginnen met ons voor te bereiden op het eerste heilsfeit: de geboorte van Jezus Christus, de Zoon van God. het is het zoveelste kerkelijk jaar dat we mogen beleven.

De tijd van Gods bemoeienis met de heiden-volken is nu even lang als die was met Israël. Van Abraham tot de Pinksterdag zijn zo'n twintig eeuwen, en van de Pinksterdag tot heden ook. We zijn dus als heidenvolken zeer zeker niet tenachtergesteld.

Op de Pinksterdag ging de gesloten deur voor de heidenen open. Het woord tot Abraham gesproken: "In uw zaad zullen alle geslachten van het aardrijk gezegend worden", ging in vervulling. Israël tot zegen van alle volken vanwege Hem Die geboren is uit Abraham. Het heil in en van Jezus Christus ging uitstromen over de ganse aarde. 't Was niet te keren, door geen satan en geen wereld. Dank zij Hem aan Wie gegeven was alle macht in de hemel en op de aarde.

De grote Koning zond uit: dienaren des Woords, zendingen en evangelisten. Gemacht tot vissers van mensen, bevarend en bevissend de grote mensenzee. Zonder vangstbeperking opgelegd door een aards minister. De netten werden vol, boordevol. Een menigte van vis in de netten, toegebracht in de netten door de grote Minister Zelf. Al wat de Vader Hem reeds vóór de grondlegging der wereld gegeven had om het zalig te maken, om tot lofinstrument te worden van de eeuwige God, om eeuwig te zingen van al Gods deugden.

Nog zendt Hij uit. Waarheen en tot wie Hij wil. Over de gehele aarde. Met de boodschap van Hem. De boodschap van Zijn verzoening door voldoening, van Zijn ontfermende liefde, dat goddelozen om niet worden gerechtvaardigd, vijanden om niet met God worden verzoend. O wat heeft God toch bewogen om om te zien naar mensen die moed- en vrijwillig Hem de rug hebben toegekeerd en die geworden zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad! Wat heeft God toch bewogen Zijn Zoon, Zijn Enige, Zijn Geliefde

over te geven voor zulken! Wat heeft Jezus Christus toch bewogen om Zich te laten hangen aan het vloekhout voor zulken! Hoe blijkt toch dat er bij Hem zijn rommelende ingewanden van barmhartigheid! God is de bewogen God! Neen - niet wij maken Hem bewogen. Hij is bewogen. Zo bewogen dat Hij zweert bij Zichzelf dat Hij geen lust heeft in onze dood.

De boodschap die van Godswege tot ons komt is niet vrijblijvend. Die komt met bevel van geloof en bekering. God roept zo heel persoonlijk, precies als Adam in het verloren paradijs. Hij roept, Hij komt met Zijn belofte, Zijn toezegging, Hij biedt aan, welmenend, ernstig. Geen mens kan zich vrijblijvend opstellen. Er valt een beslissing in het leven. 't Wordt voor of tegen. Onontkoombaar. We kunnen ons niet neutraal houden. 't Wordt 't een of 't ander.

Hangt het dan toch van de mens af? O neen! Als het van ons zou afhangen dan werd niemand zalig! Maar de Geest wordt ons toegezegd. De Geest Die een dood mens levend maakt. De Geest Die wederbaart. De Geest Die van harte gewillig en bereid maakt. De Geest Die doet inkeren tot onszelf, Die doet afkeren van de zonde en de wereld, Die doet heenkeren tot God. De Geest Die doet spreken: Ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen U, ik ben het niet meer waard om Uw zoon genaamd te worden.....

Gaat het aan uw kant door dat onnaspeurlijk werk van de Heilige Geest open en al meer open? Zonder God. God kwijt. Onder een gesloten hemel. In het midden der ellende. In het paradijs - toen alles goed, zeer goed. En nu - al 's Vaders goed doorgebracht. Levend bij de draf der zwijnen. Een wrak geworden. Kent u dat opstaan en dat heenkeren? Hebt u gehoord die woorden met de armen van de Vader om de hals: deze mijn zoon was dood en is wederlevend geworden? Ondoorgrodelijke, onbegrijpelijke liefde. Liefgehad in Christus Jezus met een eeuwige liefde. Wie kan hier spreken? Wie kan hier begrijpen? Daar is de eeuwigheid voor nodig om dat uit te wonderen!

Het einde zal komen. Dat betekent: een einde aan de heerlijke Evangelieprediking, aan het vissen op de mensenzee, aan de door de barmhartige God gegeven genade-tijd. De dingen worden dan definitief, eeuwig. Eeuwig zalig óf eeuwig rampzalig. Eeuwig verloren óf eeuwig behouden.

Hoe zal dat einde voor u zijn? Die vraag komt op ons aandringen. Wat zal het erg zijn als we zijn staande gebleven tegenover die grote ontfermende liefde. Wat zal het erg zijn als we geen acht hebben gegeven op die grote en dierbare beloften van Godswege. Wat zal het erg zijn als die dierbare Christus tot ons zal zeggen: gij hebt niet gewild, en daarom: ga weg van Mij, gij vervloekte. Dan zou het ons beter zijn om nooit onder de Evangelieprediking vertoeft te hebben!

Voor Gods kinderen zal dat einde niet tot verschrikking zijn. Immers Hij Die als Rechter komt, is Dezelfde Die Zich tevoren om hunnentwil voor Gods gericht gesteld en al de vloek van hen weggenomen heeft.

Is er in alle droefenis en vervolging een opgericht hoofd? Dat zal wat zijn: de oude mens, het overgebleven vlees voorgoed kwijt te zijn! Nooit meer te zondigen tegen een

heilig en goeddoend God! Nooit een scheiding meer. Dan alleen maar kind in 's Vadershuis. Beantwoordend aan Gods scheppingsdoel. Volmaakt, zonder smet, zonder rimpel. Neen - het blijft niet zoals het is. Aan deze bedeling komt een einde. God zal worden alles en in allen.

Weet u het nog niet wat het einde voor u zal zijn? Gaat u nog op een misschien voort? Daar is de opdracht om roeping en verkiezing vast te maken. Buig dan nu de knieën en bid om de doorwerking van de Heilige Geest. Niet ik breng mij er, maar die Geest zet op het hoge standpunt van het geloof. Wil ik zelf nog iets toebrengen dan blijft het wankel, dan ga ik al twijfelend voort. Zalig om het te leren: niets uit mij, maar alles uit Hem en door Hem, Jezus Christus Die de verzoening door voldoening heeft afgekondigd vanaf het vloekhout. Vallend in Zijn Borgarmen dan is er gerechtigheid, Zijn gerechtigheid. Dan is het goed, eeuwig goed. Dan blijft er voor het heden over: het blij vooruitzicht dat mij streelt.

Ds. v. Z.

Van de administratie

We ontvingen in de afgelopen periode f 310,- aan giften, waarvan f 100,- nog bestemd was als nagift voor de ontmoetingsdag te Kampen. Deze gift was van iemand, die helaas niet meer naar deze dagen kan komen. Tevens konden we weer 2 nieuwe abonnees inboeken. Voor alles weer hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

1. **Nog twee nummers in 1988.** De laatste jaren verschenen er per jaar 24 nummers van ons blad. In de zomermaanden valt er een nummer uit en ook in de tijd waarin het Kerstfeit wordt herdacht en de jaarwisseling plaats vindt. Dan is het moeilijk door vacaties enz. om nummers te laten verschijnen. Het is dit jaar echter mogelijk om nog twee nummers na dit nummer te laten uitkomen. Het is daarom de bedoeling, dat er D.V. over 14 dagen en over 4 weken een nummer van ons blad komt.

Deze nummers zullen dan 4 pagina's tellen, evenals dit nummer.

2. **School voor Dundas en Hamilton.** Per Postbank mocht ik ontvangen een gift van f 25,- van CE en per bank van P.F. van Holten een bedrag van f 1476,16 als netto-opbrengst van de collecte op de jeugdappeldag te Doorn, een dankdaggift van f 500,- in de collecte te Zeist en f 330,- als nagiften van de Chr. Geref. kerk te Vlaardingen. De penningmeester van de kerk te Vlaardingen wees er me op, dat de collecte van f 1269,- in het vorige nummer verantwoord als van Leerdam afkomstig, van de gemeente Vlaardingen was. In de verantwoording van de bank stond de naam van Vlaardingen niet vermeld, wel het banknummer. Ik werd a.h.w. afgeleid doordat op de rekening wegens andere ontvangst Leerdam werd vermeld. Mijn welgemeend excuus. De penningmeester schreef dat er nagiften zouden komen. Die heb ik inmiddels ontvangen. Hartelijk dank voor alles. Het is weer een lijst vol verrassingen.

3. **Mrs. GB te PB, Alta.** Hartelijk dank voor

uw brief. Het deed goed weer eens wat van u te horen. Met hartelijke groet.

B.

De Handoplegging

1.

In de kerkorde art. 4 gaat het over de toelating tot het ambt van dienaar des Woords. Duidelijk wordt aangegeven wat vereist wordt voor de toelating tot de dienst des Woords en der sacramenten van hen die dit ambt nog niet hebben bekleed. Ten eerste: de beroeping welke onder aanroeping van de Naam des Heeren geschiedt zal door de kerkeraad na verkiezing door de gemeente en in kerken met niet meer dan één dienaar ook met advies van de hiertoe door de classis aangewezen consulent, met inachtneming van de regeling door de kerkeraad vastgesteld en van de kerkelijke bepaling, dat niemand mag worden beroepen, die niet vooraf door het curatorium van de Theol. Hogeschool of volgens art. 8 K.O. beroepbaar is gesteld. Ten tweede: het examen, dat zowel de leer als de wandel betreft en dat wordt afgenomen door de classis ten overstaan van de meerderheid van de gedeputeerden van de particuliere synode. Ten derde: de approbatie van de leden der gemeente welke daarin bestaat, dat geen wettige bezwaren tegen de beroeping worden ingebracht, nadat deze op twee opeenvolgende zondagen aan de gemeente is bekendgemaakt. Ten vierde: de openlijke bevestiging die plaats heeft in de dienst des Woords met gebruikmaking van het daartoe gestelde formulier en met de oplegging der handen door de dienaar die de bevestiging verricht, aan welke handeling ook kan worden deelgenomen door andere predikanten die bij de bevestiging tegenwoordig zijn.

De kerk beweegt zich zo geheel in de lijn der reformatie. Ambt en gemeente werden door de reformatie weer Bijbels belicht en gesteld. Dit kon ook niet anders, want waar het Woord van de Heere centraal staat en het 'zo zegt de Heere' wettig is, daar moet gehandeld worden naar het Woord van de Heere. Nu die lust en die gezindheid wordt bemerkt in de dagen van de reformatie. En wel heel bijzonder wordt dit ontdekt bij Calvijn. De gemeente werd niet meer gezien als een stel leken, maar als een mondig gemeenten. Het bijbels recht van de gemeente en de Goddelijke gave aan de gemeente werd erkend en gesteld. Calvijn heeft zich fel verzet tegen de rooms-katholieke heerschappij, de bisschoppelijke hiërarchie. Duidelijk heeft Calvijn vanuit de Schrift aangegeven, dat Christus Hoofd is van Zijn Kerk. In de hemel en op aarde. En dat niet het kerk-woord het voor het zeggen heeft in de kerk, maar Christus door Zijn Woord en Geest. En naar dat Woord dient geluisterd en gehandeld te worden. De ambtsdrager moet buigen voor het gezag van het Woord van de Heere en in zijn arbeid, in zijn beleid het Woord aan het Woord laten. Vanuit de Schrift werd ook aangegeven dat er in de kerk drie ambten moeten zijn: het leer-, het regeer- en het dienambt. En geen aanstelling van bovenaf, maar verkiezing door de gemeente. Dus de gemeente werd volledig bij het ambt betrokken. De gemeente werd zo vrijgemaakt van de roomse kerk- en ambtsleer. Maar de reformatoren hadden nog op een ander front te strijden. De doperen roerden zich. Zij lieten van zich horen en hadden een behoorlijk aantal volgelingen. Het ambt en de uiterlijke prediking werden door hen veracht. Scherpe uitspraken laat Calvijn horen: "Het zijn de dwepers mensen, die dromen, dat het kinderen zijn die nog gebonden worden aan het lezen van de Schrift en het horen van het Woord." Alsof niemand geestelijk was dan de verachter van de leer. Zij verachten hoogmoedig de dienst van mensen, ja ook de Schrift zelf, om de Geest te verkrijgen. Vervolgens, wat de duivel hen aan waanzin heeft ingegeven, verkopen zij als verborgen openbaringen van de Geest. "Hoe ongeleerder iemand is, zoveel te meer is hij door hoogmoed opgeblazen en gezwellen".

In zijn kommentaar op Jesaja 54:13 schrijft Calvijn: "De Heilige Geest onderwijst alleen hen, die zich onderwerpen aan de ambtelijke bediening van de kerk en daarom zijn zij

discipelen van de duivel en niet van God, die de orde verwerpen die Hij heeft ingesteld". Het is nodig vandaag te luisteren naar de woorden van de mannen, die de Heere rijk bedeeld heeft met Zijn Geest en tot die mannen behoort zeker Calvijn. Het getuigt van geestelijke hoogmoed, wanneer de geschriften van Calvijn zo terzijde geschoven worden en men meent meer licht en inzicht te bezitten. Heil de kerk, die wenst te gaan in het Bijbelse spoor levend bij het Woord der waarheid en zich verdiepend in alles, wat de Godvrezenden hebben gevonden in het Woord van de Heere waarin zij de kerk hebben teruggebracht bij Gods Woord. Nu voor ons onderwerp denken we bijzonder aan de bijbelse ambtsgedachte, toegespitst op het ambt van dienaar des Woords. Het bekleden van dit ambt vindt plaats in een wettige weg. Alleen hij is dienaar naar de Schrift, die kent een inwendige en een uitwendige roeping. Die onderscheiding wordt terecht door de gereformeerde traditie gemaakt. En onder die inwendige roeping wordt dan verstaan: volstandige begeerte naar het ambt, capaciteiten, en persoonlijke instelling. De uitwendige roeping betreft men op de beroeping door een gemeente. In het formulier staat daarom "gevoelt gij in uw hart, dat gij wettiglijk van Gods gemeente en mitsdien van God Zelf tot deze heilige dienst geroepen zijt?"

's Heeren geroepen dienaren hebben weet van de inwendige en uitwendige roeping. Ze hebben ook weet van zelfbeproeving voor 's Heeren aangezicht. En bestrijdingen zijn hen niet onbekend. Daarvan heeft een indringer geen last. Voor een geroepene is de uitwendige roeping ook een wonder Gods. Wie ben ik, dat de Heere mij laat werken. De zekerheid van de roeping des Heeren en te moeten te mogen arbeiden in een gemeente sterkt op de weg. In strijd en nood kan erover gesproken worden met de Heere. Tot de Heere kan gezegd worden: "Heere, Uw wil is het hier te werken. U wees mij de weg en U gaf op die weg tekenen". Eén van die zichtbare tekenen is de handoplegging. Die handoplegging vindt plaats bij de bevestiging van een kandidaat. De bevestiger legt dan de rechterhand op het hoofd. Dit gebeuren vindt maar eenmaal plaats, vandaar dat men het niet ziet, wanneer een predikant in een gemeente bevestigd wordt. Nu, dit eenmaal gebeuren heeft een betekenis, zelfs betekenis voor heel de ambtelijke loopbaan. Dienaar en gemeente moeten zich dit bewust zijn en blijven. Waarom? Dit is de moeite waard om nader na te gaan.

Ds. M.C. Tanis.

Uit de voorrede van de Catechismus van Van der Kemp

2.

"Deze twee grote zaken behandelt ook de Heidelbergse Catechismus. Want vooreerst wil hij niets geleerd noch geloofd hebben, dan hetgeen ons in het Evangelie geleerd wordt, en dat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft. Over zijn leer van de natuur, aard en kracht der Sacramenten beroept hij zich alleen op des Heeren Woord. En volgens dat Woord verootmoedigt hij de zondaar op het diepste. Hij verheft Gods genade op het hoogste, om de verootmoedigde zondaar klaar, krachtig en op zekere gronden te troosten en gerust te stellen. En op het bewegelijkste dringt hij de verlost tot een heilige dankbaarheid en verheerlijking van de oneindig gunstige God. Ten andere wijst hij ook ter onderzoek aan, hoe zulk een van God geleid en bewerkt wordt, die het volkomen eigendom van Christus en zo de enige troost en het hoogste goed deelachtig wordt. Hoe hij, die er nog van verstoken is, het worden kan door de weg van verootmoediging, waarachtig geloof in de Enige en volkomen Heiland, door een Evangelische heiligheid en dankbaarheid.

Op dit spoor hebben wij de Onderwijzer zoeken te volgen, als we, uit onze verklaarde leerstukken volgens Gods Woord, dikwijls hebben aangetoond zowel de valsheid der leer van degenen die tegen ons zijn, als de zuiverheid en waarheid der leer van onze Hervormde kerk. Hadden we een grote wel-

daad besproken, we wezen ook door merktekenen, die in alle gelovigen en in hen alleen gevonden worden aan, wie de ware deelgenoten waren van zulk een grote weldaad. Wij menen toch, dat niemand met een weldaad tot zijn zieleheil en verkwikking kan werken, tenzij hij bewust is, dat hij een onbetwistbaar recht op een zulk een weldaad heeft. Dat zelfs Gods gunstgenoten dikwijls zeer duister, verward en bekommerd zijn of ze wel waarheid in het binnenste hebben. Om dan des Heeren kinderen naar het hart te spreken, moeten we door kenmerken hen Gods werk, dat Hij in hun zielen gewrocht heeft, in de hand geven, opdat ze het van rondom en nabij mogen bezien, en zo hun harten verzekeren voor de Heere. Wij dachten ook dat het onze plicht was, het snode van het kostelijke uit te trekken. Dat wij daarom door de kentekenen moesten aanwijzen, wie zich nog met valse overleggingen bedriegen. Opdat ze mochten ontwaken van onder de strikken des satans, onder welke zij worden gevangen gehouden naar zijn wil, en alzo ontvlieden de toekomstige toorn. Wij hebben ook te minder schroom, om op zulk een ontdekkende wijze zielen te behandelen, omdat we zien dat Gods Woord ons daarin voorgaat, dat reis op reis de zondaar tot zichzelf roept, en hem ernstig vermaant, zichzelf te onderzoeken en te beproeven. De bewijzen van iemands goede of kwade staat zijn toch dikwijls door de Profeten en Apostelen hun volk aangewezen en ernstig aangedrongen. Zie het achtste hoofdstuk van Paulus brief aan de Romeinen en Johannes brieven die met zulke merktekenen bezaaid zijn.

Wij zijn ook niet bevreesd dat door zulk een leerwijze de zondaars tot een onherstelbare wanhoop zullen vervallen als een Kaïn en Judas, die toch niet door een nauwe ontdekking van hun genadeloze staat uit de kentekenen tot die onzinnigheid vervallen zijn. Maar door hun hoogstaande gruwelen, die hun consciënties verwoed gemaakt hebben. Hebt gij het wel ooit gezien, dat iemand door een scherpe ontdekking zo geheel wanhopig is geworden? Ik vraag niet of gij ooit iemand gezien hebt, die gewaar werd, dat hij nog genadeloos was, en daarover zeer bekommerd. Want zulk een bekommernis is heilzaam en ze maakt de zondaar vatbaar voor Gods genade. Zulks werkt ook de H. Geest. En dit maakte ook Petrus predikatie vruchtbaar. Maar ik vraag of gij wel ooit iemand gezien hebt, die onherstelbaar wanhopig is geworden aan Gods genade door zo'n scherpe ontdekking en het aanwijzen van kentekenen? Ik niet. Immers heb ik er maar één in mijn gehele leven gezien, die geheel aan Gods genade ernstig wanhoopte, en dat buiten mijn gemeente. Welk mens ook niet door een hartelijke en zielroerende predikatie en het voorstellen van kentekenen zo wanhopig was geworden. Maar door zijn opzettelijke goddeloosheid.

Waarlijk men behoeft niet bekommerd te wezen, dat men door het dikwijls voorstellen van kentekenen, en met op de man af, en in de tweede persoon de mensen zelf aan te spreken, hen weer zal doen. Ons volk is toch zo harteloos, het wordt zo licht niet bewogen tot bekering. Profeten en Apostelen spraken het volk niet over het hoofd heen met vertellingen, dat er zulke en zulke boze mensen in de wereld en in de kerk waren. Maar ze waren gewoon om te zeggen, welk soort ze in het oog hadden als: Gij zijt die man. Gij hebt geen deel noch lot in dit woord. Gij kind des duivels. Gij uitzinnige Galaten. Zulks wil ook de Nationale Synode van Wezel, gehouden in het jaar 1568, als ze zegt: Men zal alles richten tot deze twee voornaamste hoofdstukken van het Evangelie: het geloof en de bekering. Daarin zullen de predikers tot hun enig doelwit beogen en inschepen de ware afsterfing en levendmaking des mensen. Zij zullen arbeiden, in te dringen met hun predikaties, zoveel doenlijk is, in al de bedekte voorhangselen en schuilhoeken van de zielen der hoorders. En niet alleen blijven staan op grove schelmstukken en openbare zonden, maar ook uitschudden die verborgen geveinsdheid des harten, en daaruit voor de dag brengen en op het bekwaamste uitroeien de kweekhof en die modderpoel van allerlei goddeloosheid, hovaardigheid en ondankbaar-

heid, enz. Gelijk wij ook getracht hebben niet slechts enige onvruchtbare takken, die gal en alsem dragen, af te kappen, maar zoveel ons mogelijk was tot de grond van het hart, en alzo tot de wortel der ongerechtigheid in te dringen en hem bloot te maken, opdat die kwade boom vanzelf valle en sterfe.

Laat het u niet vervelen, mijn waarde lezer, dat ik u nog een weinig ophoude met u nog iets te zeggen van onze voortreffelijke Heidelbergse Catechismus. Toen ik, een jongeling zijnde, lust kreeg en met achterdocht over mezelf enige ernst had, om mijn zaligheid uit te werken met vrezen en beven, zette ik een hoge prijs op dit boekje. Dewijl ik zag dat het mij tot mijn oogmerk dienstig kon zijn. Ik merkte toch dat het op een zeer klare wijze voorstelde, hoe God zondaars door ontdekking van hun ellende, verlossing en dankbaarheid tot zaligheid brengt. Het vertoonde mij de rechte aard der gemoedswerkingen van ellendige, zaligheid zoekende en dankbare zielen. En wat mij al zeer nadrukkelijk en schoon voorkwam was, dat de Onderwijzer zijn leerling uit de gemoedsbewegingen van een overtuigd, gelovig en heilig mens deed spreken, en niet de leerstukken maar als stellige waarheden naar voren bracht. Hoe meer ik deze zaken in dit boekje beschouwde, hoe meer mijn liefde tot hetzelfde blaakte. Het ging mij aan het hart, als ik er smadelijk van hoorde spreken door Papisten, Socinianen en Remonstranten, onder welke ik in mijn jeugd veel verkeerde. Ik heb er ook geen berouw over, het is mij des te nuttiger geweest. Dit heeft mij ook bewogen, om dit mijn geschrift over dat boekje uit te geven om, ware het mogelijk, anderen het hetzelfde te stichten, wensende van harte, dat gij er dezelfde, ja meerder vrucht van moogt genieten, dan ik er door genoten heb. Niemand zij echter zo kwaadaardig, dat hij zou menen, dat ik of iemand uit de onzen de Catechismus voor een kleine Bijbel zou houden. Liever zagen we hem, en alle andere goede boeken uit de wereld gebannen, dan dat zij in een gelijke waardigheid met Gods onmiddellijk en onfeilbaar ingegeven Woord zouden gesteld worden.

Wij geloven de leerstukken van de Catechismus niet om de Catechismus, maar alleen om Gods Woord, uit en naar welke de Catechismus is opgesteld. Hebben we achtting voor dit boekje, we hebben nochtans meer liefde voor Gods Woord. Wij prijzen dat schriftje niet, dan omdat het Gods Boek klaar openlegt en aanprijst. Die van ons zeggen dat wij de Catechismus voor onze kleine Bijbel houden, weten beter. Immers, zij zouden beter weten, indien ze geen bittere nijd en twistgierigheid in hun hart kweekten. Wie weet, hoe deze Catechismus in de wereld gekomen is, waartoe hij opgesteld is, en hoe groot nut de kerk door hem verkregen heeft, zal dezelve niet smaden." (...)

"Om dan een besluit te maken, vermaan ik u, mijn waarde lezer, dat ge tracht de waarheid in haar kracht te beschouwen. U van haar te verzekeren door des Heeren Woord en Geest, en door haar tot de zaken zelf, die ze u voorhoudt, n.l. in God en Christus, de H. Geest en des Heeren genade door te dringen, om met de bestraling van Gods licht, die in haar kracht en glinsterende luister te beschouwen. Opdat gij door de waarheid moogt verlicht, verlevendigd en naar dezelve in gedaante veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid. Verkrijgt ge zulk een vrucht uit dit werk, ge zult het u niet beklagen, dat gij het gebruikt hebt. Ik zal mijn doel hebben, en God zal er door verheerlijkt worden. Dit wenst en bidt u van harte

*Uw toegenegen en liefhebbende Vriend
en Dienaar in het werk des Heeren,
Johannes van der Kemp.*

Dirksland, 2 augustus 1717."

Ter herinnering wijzen we er nog op, dat de verklaring van de Heidelbergse Catechismus door Johannes van der Kemp, opnieuw door den Hertog te Houten is uitgegeven. Het werk telt 854 blz. en kost gebonden f 79,50.

B.

De Beking

3.

Waar brengt het?

Wij hebben gesproken van overtuiging en berouw. Overtuiging is niet genoeg. Berouw is niet altijd echt. Daarom is de grote vraag: waar brengt het? Komt u ermee bij de Heere?

Dat is immers niet vanzelfsprekend. Kaïn en Saul bijvoorbeeld. Kaïn was wel overtuigd van zijn zonden. Maar hij kwam er helaas niet mee bij de Heere. We lezen immers, dat hij zegt: mijn misdaad is groter, dan dat zij vergeven worde. (Gen. 4:13). Dat wil zeggen, hij vond zijn misdaad te groot. Hij vroeg niet om vergeving. Hij bleef van de Heere weg. Wat is dat erg. Hij vluchtte weg; van God af. We hebben ook Saul genoemd. Bij tijden wist Saul dat hij gezondigd had. Hij was er niet gelukkig mee. In plaats dat hij de Heere zocht, ging hij naar een waarzegster. Het is dan ook slecht met hem afgelopen.

Er kan overtuiging zijn en (enig) berouw. Waar brengt het ons? Blijf toch niet van de Heere weg. Hij nodigt zondaren. De Heere Jezus Christus zegt: Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering. Dat is Zijn werk. Daar is Hij juist voor gekomen.

In het Oude en Nieuwe Testament gaat de nodiging uit. Wendt U naar Mij toe, wordt behouden, alle gij eindigen der aarde! want Ik ben God, en niemand meer. (Jes. 45:22). Wat is het dan vreselijk ons van God af te wenden. Net als een Kaïn of een Saul.

Bekering is niet alleen overtuiging en berouw, maar ook roepen tot de Heere. Met de tollenaar: o God! wees mij zondaar genadig. Denk maar aan de gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar (Luk. 18:9-14). De tollenaar kwam tot de Heere. De farizeeër eigenlijk niet.

De farizeeër was wel zeer godsdienstig. Hij had de naam. Hij dankte de Heere overvloedig, dat hij niet was als die tollenaar. Hij kwam niet echt tot de Heere. Hij boog niet voor Hem. Maar hij was ingenomen met zichzelf.

Dat was de tollenaar niet. Hij wist, dat hij niet voor God bestaan kon. Hij riep om genade. Daar moest hij het van hebben. Hij ging er niet van uit, dat die genade voor hem was. Hij had er helemaal geen recht op. Toch komt hij tot de Heere. Hij weet, dat er (alleen) bij God genade is. "Bij U is vergeving." (Ps. 130). Daar hoopt hij op, en daar bidt hij om. "O God! wees mij zondaar genadig." Hij kan het zelf nooit meer goed maken. Hij heeft de Heere nodig.

Gelukkig als wij daar gebracht worden - dat wij de Heere nodig krijgen. Een mens kan zo lang bij God vandaan blijven.

Al heeft hij een vaag begrip, dat alles niet helemaal in orde is, tussen God en zijn ziel. Al is hij min of meer overtuigd van zijn zonde. Toch meent hij het zelf nog wel goed te kunnen maken. Hij kan dat jarenlang volhouden. Net zo lang, totdat de Heere hem erbij bepaalt, dat al zijn gerechtigheden zijn als een wegwerpelij klee. Als vodden, die je weggooit. Dus al zijn beste werken, pogingen; zijn ijver, zijn vroomheid is verwerpelij k. Dit alles schiet hopeloos tekort.

Hoe was het, tijdens de omwandeling van de Heere Jezus op aarde? Vrome, godsdienstige mensen hadden er geen erg in, dat hun eigen gerechtigheid zo tekort schoot, en weggevoerd moest worden. Ze beseften niet, dat zij zelf verloren waren. Dat zij zelf bekeerd moesten worden. Een Borg en Zaligmaker hadden zij niet nodig.

Het is het werk van de Heilige Geest, om te overtuigen van onze verlorenheid in onszelf. Hoe meer Hij Zijn werk verdiept, hoe meer wij ons bewust worden van onze hopeloze toestand. Dat is onmisbaar.

*Wie vlood er ooit naar Jezus heen,
als niet zijn eigen hoop verdween?*

Zijn we daar al eens gebracht? Gelukkig als u al minder overhoudt. Ja, niets overhoudt, en de Heere Jezus Christus nodig krijgt. Wij moeten het hebben van Gods genade in Christus. Van Zijn barmhartigheid. Al het andere kan ons niet redden.

Al onze prestaties, verdiensten en eigen ge-

rechtigheid vallen weg. Wij kunnen onszelf niet verlossen. Wij moeten wanhopen aan onszelf en hopen op Gods genade in Christus. Wij kunnen niets verdienen. Wij moeten het verwachten van wat een Ander verdiend heeft: de Heere Jezus Christus.

*Jezus, niet mijn eigen kracht,
Niet het werk door mij volbracht,
Niet het offer dat ik breng,
Niet de tranen die ik pleng,
Schoon ik ganse nachten ween,
Kunnen redden, - Gij alleen!*

Zo komt er plaats voor de Heere Jezus Christus. Er komt een diepe behoefte aan Hem. Door het werk van de Heilige Geest. Hij maakt u arm. En Hij bepaalt u erbij, dat Christus gekomen is, juist voor zulke arme, verloren zondaren. Aan armen wordt het evangelie verkondigd. (Matth. 11:5). Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld; en rijken heeft Hij ledig weggezonden. (Luk. 1:53).

De Heere Jezus Christus schenkt bekering en vergeving van zonden. Dat zijn gaven van Hem. (Hand. 5:31). Daar kunnen we nooit genoeg oog voor hebben. Hij schenkt een nieuw leven.

*Zuidland,
Ds. H. van der Ham.*

Voor de jeugd

Nehemia 66.

"Maar ik zeide: Zou een man als ik vlieden? En wie is er, zijnde als ik, die in de tempel zou gaan, en levend bleve? Ik zal er niet ingaan.

Want ik merkte, en ziet, God had hem niet gezonden; maar hij sprak deze profetie tegen mij, omdat Tobia en Sanballat hem gehuurd hadden.

Daarom was hij gehuurd, opdat ik zou vrezen, en alzo doen, en zondigen; opdat zij iets zouden hebben tot een kwaden naam, opdat zij mij zouden honen."

Neh. 6:11-13.

Beste jongelui!

De vorige keer hebben we de verzen 10-14 afgeschreven. Dat was een heel gedeelte. Dat moeten jullie wel voor ogen houden. Jammer dat de drukker en zetfout gemaakt heeft. Want in vers 13 schreef hij het woord "gestuurd". Dit moest zijn "gehuurd". Mogelijk hebben jullie dat wel begrepen. Fouten zijn altijd menselijk.

We hebben van die vijf afgeschreven verzen alleen het elfde vers behandeld. Nu staan er drie verzen afgeschreven. Wij gaan dus gewoon verder.

Semaja had Nehemia uitgenodigd. Hij behoorde tot het priesterlijk geslacht. Een aureool van heiligheid diende hem te omringen. De werkelijkheid was alleen maar goddeloosheid. Hij ging met zijn kornuiten om met leugen en bedrog. Hij probeerde Nehemia bang te maken, door hem te doen geloven dat er een aanslag op zijn leven op touw gezet was. Men zou bij nacht tot de uitvoering daarvan komen. Semaja wilde hem beschermen. "Kom bij mij in de tempel", zo was zijn voorstel. Dan ben je daar veilig. Want niemand mag in de tempel komen, die daar niet toe gerechtigd is. En dat waren alleen de priesters. In geval van uiterste nood kon men er heen vluchten en de hoornen van het altaar vastgrijpen. Dan mocht men daar, al zou men des doods schuldig zijn, toch niet gedood worden. Zo heeft eens Adonia zijn leven zoeken te redden, wat hem ook gelukt is. Zie het maar in 1 Kon. 1:51. Joab, die een volgeling van Adonia is geweest, probeerde hetzelfde, zoals jullie kunnen lezen in 1 Kon. 2:28. Doch hem is het niet gelukt. Het voorstel van Semaja en zijn aanhang leek dus prachtig. Echt gemeend, zou je zeggen. Hij zou niet graag Nehemia van het leven beroofd zien. Doch het doortrapte in heel het geval was, dat hij door dit voorstel, juist het leven van Nehemia op het spel zette. Want Nehemia was geen priester. Hij had ook geen misdaad begaan, des doods waardig. Hij had ten deze een vrije en een goede consciëntie (geweten). Wanneer hij op het voorstel van Semaja in zou gaan, kwam hij derhalve van Godswege onder het oordeel des doods te staan. En al zou het dan mogelijk niet dadelijk

worden voltrokken, dan zou toch op z'n minst van Nehemia gezegd kunnen worden, dat hij een zaak begaan had, die hem helemaal niet paste. Dat hij daardoor schuldig stond tegenover het gebod van God. En als hij het door de nood gedreven toch gedaan zou hebben, zou hij daardoor op z'n minst toch de gedachte op roepen, dat hij wel het een en ander op zijn geweten zou hebben. Waarom moest hij anders zijn toevlucht in de tempel zoeken, een voor een leek verboden plaats?

Nehemia was een man des geloofs. Dat hebben we al meer gezien. En dat blijkt ook nu weer. Daarom zegt hij: "Zou een man als ik, vlieden?" Daar is helemaal geen reden voor. Ik ben mij van geen kwaad bewust. Ik sta op de plaats waar God mij gesteld heeft. Wat is dat geweldig als men het zo zeggen mag. En dan niet gehuicheld, want dat zou ook nog kunnen, doch met een oprecht hart, wetende niet door mensen geroepen te zijn, doch door de Heere.

Aan vluchten denkt Nehemia dus niet. Daarenboven zegt hij: "En wie is er, zijnde als ik, die in de tempel zou gaan, dat hij levend bleve?" Nehemia weet dus heel goed, dat het hem niet toegestaan is van Gods wege, om zo maar de tempel in te gaan, om zonder reden, zonder noodzaak, dáár zijn leven in veiligheid te stellen.

We kunnen uit dit antwoord van Nehemia aflezen, dat hij zich niet anders wenste te gedragen, dan alleen overeenkomstig het woord van God. Ook zit hier in, dat hij weet had van de geboden van God. Hij was thuis in de dienst van God. Hij kende de dienstregels. Ik dacht dat dit een punt was, waar we wel even over na mogen denken. Want als het gaat over het Woord van God, waarin de regels staan aangaande de dienst van God, geloof ik dat Nehemia voor menigeen een beschamend voorbeeld genoemd kan worden. Hij kende Gods Woord, en wenste dienovereenkomstig te leven en te werken. Waar wordt dit nog gevonden? In de wereld al zó niet. Daar kent men het Woord van God niet. En voor zo ver men het nog kent, leeft men er niet naar. Dat geldt het overgrote deel van ons volk. De overheid voorop! Dat is natuurlijk een verschrikkelijke zaak. Niet God maakt de dienst uit, doch men doet dat zelf. Dat dit natuurlijk glad verkeerd is, is jullie wel duidelijk. En dat God dit niet strafeloos gedogen kan, zal in de praktijk blijken. Want al is het dat men in dit leven, voor het publiek met een schone lei door het leven gaat, omdat men niets anders doet dan hetgeen de democratie voorschrijft, eenmaal zal men toch voor God moeten verschijnen, om rekenschap af te leggen, van hetgeen in dit leven gedaan is. En als het dan geen leven overeenkomstig het Woord van God geweest is, dan zal men overeenkomstig dat "verachte Woord" toch geoordeeld worden. Al zou men in het uur van de dood dan zijn heil nog zoeken in de kerk - ik spreek als tot verstandigen, denk aan Joab - dan zal dat toch geen baat geven. Het oordeel van God zal dan niet anders dan vreselijk wezen.

Daar het tot nu toe in hoofdzaak gegaan is over overheid en onderdanen, die met God en Zijn Woord niet rekenen, is het gevaar groot, dat we onszelf wat "buiten schot" voelen staan, terwijl het zeer te vrezen is dat we zelf ook "onder schot" staan. Want hoe is het bij ons gesteld, met de kennis van het Woord van God? Weten we de dienstregels, waar een ieder zich aan te houden heeft? En als we ze weten, wat bij heel velen maar op z'n best erg matig is, leven we er dan ook naar? Of, komt het in de praktijk mogelijk hier op neer dat we toch ook zelf de dienst uit maken? We doen dan, met al onze godsdienst toch weer wat goed is in onze eigen ogen. En dat is verkeerd in Gods heilige ogen. Ja, zegt mogelijk iemand, Gods heilige ogen! Wie kan er dan nog iets goed doen? Ik weet dat er niemand is, die van nature goed doet. Doch als dat wordt ingezien, dan is er bij de Heere vergeving voor alle zonden. En wie ze Hem oprecht belijdt, is Hem dan aange-naam. Die zal vergiffenis ontvangen. En dat terwille van Hem, Die méér is dan Nehemia. Dat is de Heere Jezus Christus, Die in alles verzocht is geweest, doch zonder zonde, ter-

wijl Hij geleden heeft, als had Hij nooit anders gedaan dan gezondigd.

Wie dat verstaat, dat kan niet uitblijven, die zal toch zoeken te leven overeenkomstig het Woord van God. Die krijgt een vermaak in de wet van God. De zodanigen behoeven niet te vrezen. Want hun leven getuigt er van, dat ze lust hebben in de dienst van God. De bede uit Ps. 25:2 blijft dan niet achterwege. Ik schrijf dat vers nu maar niet uit, daar ik er van uitga, dat jullie dit allemaal wel zullen kennen. En mocht dit niet het geval zijn, dan wordt het toch zeker tijd dat je het leert.

"Ik zal er niet ingaan", dat was het laatste woord van Nehemia tegen Semaja, de zoon van Delaja, de zoon van Mehetabeël. "Want ik merkte, en ziet, God had hem niet gezonden; maar hij sprak deze woorden tegen mij (er staat profetie), omdat Tobia en Sanballat hem gehuurd hadden. Daarom was hij gehuurd, opdat ik zou vrezen, en also doen, en zondigen; opdat zij iets zouden hebben tot een kwaden naam, opdat zij mij zouden honen."

Dat was de hele opzet. Nehemia bang maken. Hem in de val te lokken. En dan zouden zij hem in opspraak kunnen brengen. Hem honen. Dat is een heel sterk woord. Het betekent "hem belasteren". Hem als een vreesachtig iemand uitmaken. Dat is dus hem in een kwaad daglicht stellen ten opzichte van zijn volgelingen.

Uit alles bleek Nehemia dat hun z.g.n. profetie niets anders was, dan duivels werk. Iemand belasteren, honen, dat is een veel voorkomend werk. Het komt in de wereld veelvuldig voor. En in de kerk dan? Ik vrees, terwijl ik dit neerschrijf. Want hoe gemakkelijk en met hoeveel vermaak wordt iemands naam vaak niet door het slijk gehaald? Meestal ten onrechte. Men vertelt dan leugens. En die worden gretig geloofd. En als men waarheden zegt, zijn het menigmaal halve waarheden. Wat men zegt is geen leugen, doch wat men verzwijgt, maakt het verhaal wel gekleurd. En als men de waarheid zegt, helemaal, doet men het dan met vermaak, dat men ook eens wat vertellen kan, of doet men het met smart, dat mijn naaste niet leeft, zoals hij behoorde te leven? Ik geloof, dat als daar smart over in het hart is, dat men dan ook zijn "ware verhaal" wel achterwege zou laten. Althans het niet zonder noodzaak zou vertellen.

"Des naasten eer en goed gerucht voorstaan en bevorderen", wordt niet zoveel gevonden. En toch is dat een eis, die God in Zijn Woord ons stelt. Want de liefde bedekt alle dingen. Die denkt geen kwaad, en die spreekt geen kwaad. Die spreekt alleen maar goed. In de eerste plaats van God, en dan ook van de

naaste. Want die twee liggen altijd in het verlengde van elkander.

Zeggen dat je God liefhebt, terwijl je je naaste bekladt, dat klopt niet.

Vertel daarom maar veel goeds van God, en geen kwaad van je naaste. Daar ben je zelf goed mee. Want wat zegt de Heere ook weer: "Die Mij eren, zal Ik eren. Die Mij ver-smaden, zullen licht geacht worden."

Ik zie dat mijn epistel weer de vereiste lengte bereikt heeft, en ik moet voor mijn naaste ook wat ruimte laten. Daarom ga ik nu weer eindigen, met jullie allen hartelijk te groeten.

P.S. Ik las in het laatste nummer dat de administrateur het de laatste weken niet zo druk heeft gehad met het inschrijven van nieuwe abonnees. Jullie kunnen deze goede man toch niet zonder werk laten zitten? Overlaadt hem maar. Hij kan er best tegen! Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Van Hoytema-kalender 1989

In het vorige nummer stond een verkleinde reproductie van de maand januari 1989 van deze kalender. Zo dient de reproductie zich aan en zo schreef ik, zonder na te gaan of alles klopte. De vader van een meisje uit mijn gemeente maakte er me opmerkzaam op, dat zij geconstateerd had, dat er iets fout was. Als de kalender zo zou worden uitgegeven zou deze waardeloos zijn en een grote strop betekenen voor de uitgever. Op de afbeelding valt de nieuwjaarsdag op zaterdag. In werkelijkheid is het op de zondag de eerste dag van het nieuwe jaar. Op de kalender zelf bleek alles te kloppen, wat we aan de vader konden mededelen. We kunnen weer vaststellen, dat we altijd op onze hoede moeten zijn.

B.

STICHTING

'Reformatrice Hulpactie Woord en Daad'

Het comité Rotterdam van bovenvermelde stichting hoopt op D.V. zaterdag 10 december a.s. een

KERSTZANGAVOND

te beleggen in het kerkgebouw van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Rotterdam-Kralingen, Jeruzalemstraat 25.

Mederwerking aan deze avond zal worden verleend door:

- Chr. Krimpens Mannenkoor, o.l.v. Everhard Zwart m.m.v. Kees Kelderman, orgel.
- Chr. Geref. Kinderkoor "Sursum Corda" te Sliedrecht o.l.v. Henk C. de Gelder m.m.v. Cor van Heteren, orgel.
- Ben Elderkamp: begeleiding samenzang.

Ds. P. Beekhuis, Chr. Geref. predikant te Rotterdam-Kralingen, zal de avond openen en sluiten. De heer I. 't Lam hoopt een appèlwoord uit te spreken.

De aanvang is om 19.30 uur.

Iedereen is van harte welkom!

Het comité.

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

Wel eens op **TEXEL** geweest?

Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheden, etc., en ... rust.

U kunt op **'DE VERRASSING'** gebruik maken van volledig pension voor groot en klein.

Prijzen v.a. f. 285,- p.w. Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze kleurenfolder aan. Tel. 02223 - 661 of 391.

Volledig pension aangeboden in het landelijk dorp Kesteren in de Betuwe, 3 km. van Rhenen.

PENSION DE PEEL

Familie Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren, tel. 08886-1687

KINDEREN ZIJN HET MEEST KWETSBAAR

ER ZIJN NOG VELE WACHTENDEN VOOR HAAR

WOORD DAAD

- zijn ondervoed
- ontvangen geen onderwijs
- missen medische zorg

FINANCIËLE ADOPTIE GEEFT HEN

voedsel en kleding in de acute noodsituatie onderwijs om op eigen benen te staan bijbelse boodschap die tot zegen kan zijn

van nu voor straks voor altijd

ER IS EEN GROEIENDE

WACHTLIJST VAN KINDEREN

Vraag informatie of GEEF U OP ALS SPONSOR à f. 37,50 / f. 40,- p.mnd.

STICHTING REFORMATISCHE HULPAKTIE WOORD EN DAAD

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem Telefoon 01830 - 24288 Postbank 30.20.900 ABN 50.98.11.566